

A ת"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of מסכת כתובות דף קי"ב
Some of the topics we will learn about include.

The אמוראים's accounts of the large abundance of חלב ודבש in Eretz Yisroel

בברכותיה של ארץ ישראל
When there is ברכה, prosperity, in Eretz Yisroel, a field of כור סאה, can produce the vast amount of 50,000

And the proof to this amount from
בישיבתה של צוען
צוען, a city in Mitzrayim, in which a field of one סאה can produce 70 כור.

A

The אמוראים's accounts of
The large abundance
of חלב ודבש
in Eretz Yisroel

בברכותיה
של ארץ ישראל

כור סאה 1 can produce 50,000

the proof to this amount from
בישיבתה של צוען

B

סאה ביהודה היתה עושה חמש סאין
In the land of Yehudah, סאה of wheat produced 5 סאין of flour

The Pasuk considers Eretz Yisroel ארץ הצבי, in which
ארץ ישראל
אינה מחזקת פירותיה
Eretz Yisroel CANNOT contain its fruits, because of their abundance

And
ארץ ישראל קלה
מכל הארצות
לבשל את פירותיה
Eretz Yisroel is most swift of all countries in producing its fruits

Several acts of love that the אמוראים showed toward Eretz Yisroel

B

סאה ביהודה
היתה עושה
חמש סאין

The Pasuk considers Eretz Yisroel
ארץ הצבי

ארץ ישראל
קלה מכל הארצות
לבשל את פירותיה

ארץ ישראל
אינה מחזקת
פירותיה
Because of their abundance

1 So let's review ...

The Gemara in the previous Daf discussed the affluence of Eretz Yisroel's crops.

רמי בר יחזקאל

Explained the Posuk

ארץ זבת חלב ודבש

He witnessed goats dripping milk while eating figs dripping with honey.

ר"ל said

לדידי חזי לי זבת חלב ודבש

של צפורי

He witnessed the goat's milk and honey that flowed in

ציפורי, a city in Eretz Yisroel;

והוי שיתסר מילין אשיתסר מילין

It equaled the massive area of 16 x 16 מיל

2 רבה בר בר חנה said

לדידי חזי לי זבת חלב ודבש של כל ארץ ישראל

He witnessed the goat's milk and honey that flowed in the whole of Eretz Yisroel;

והויא כמבי מיכסי עד אקרא דתולבנקי

כ"ב פרסי אורכא

ופותיא שיתא פרסי

It equaled the massive area of 22 x 6 פרסי, equivalent to the distance between בי מיכסי and אקרא דתולבנקי

=====

1

The affluence of Eretz Yisroel's crops

רמי בר יחזקאל

explained the Posuk

ארץ זבת חלב ודבש

He witnessed goats dripping milk while eating figs dripping with honey

ר"ל said

לדידי חזי לי זבת חלב ודבש של צפורי

והוי שיתסר מילין אשיתסר מילין

מיל 16 x 16

2

רבה בר בר חנה said

לדידי חזי לי זבת חלב ודבש של כל ארץ ישראל

והויא כמבי מיכסי עד אקרא דתולבנקי

כ"ב פרסי אורכא

ופותיא שיתא פרסי

פרסי 22 x 6

The distance between אקרא דתולבנקי and בי מיכסי

3 The Gemara cites a Braisa
בברכותיה של ארץ ישראל
בית סאה עושה
חמשת ריבוא כורין
When there is prosperity in Eretz Yisroel, a field seeded
with 1 סאה of seed can produce the vast amount of 50,000
כור.

The Gemara explains;
בישיבתה של צוען
בית סאה עושה שבעים כורין
In צוען, a city in Mitzrayim, a field of 1 סאה can produce 70
כור.

We know this, because
אמר רבי מאיר
אני ראיתי בבקעת בית שאן
בית סאה עושה שבעים כורין
in which 1 saw a field, in בית שאן, a city in לארץ, in which 1
כור 70 produced. And
ואין לך מעולה בכל ארצות
יותר מארץ מצרים

The quality of מצרים is the greatest in the whole of חוץ
לארץ, because in the Pasuk
כגן ה' כארץ מצרים
is compared to Gan Eden.

And
ואין לך מעולה בכל ארץ מצרים יותר מצוען
דהוה מרבנו בה מלכים
The quality of צוען, which was home to the kings, is the
greatest city in the whole of מצרים. Therefore, in צוען one
סאה certainly produced 70 כור.

4 And
ואין לך טרשים בכל א"י יותר מחברון
חברון has the roughest terrain in Eretz Yisroel,
דהוה קברי בה שיכבי
As evidenced by the fact that it is mostly used for burial
grounds;

ואפילו הכי חברון מבונה על אחת משבעה בצוען
Nevertheless, חברון is 7 times more fertile than צוען, as the
Pasuk states

וחברון שבע שנים נבנתה לפני צוען מצרים
מצרים was built 7 years before חברון.
Now, this Pasuk cannot be understood literally, because
אפשר אדם בונה בית לבנו קטן
קודם שיבנה לבנו גדול
כנען would NOT have built חברון for his younger son,
before building צוען for his older son. Therefore, the
Pasuk must mean to say

שמבונה על אחת משבעה בצוען
The quality of חברון is 7 times greater than צוען.

3
בריותא:
בברכותיה של ארץ ישראל
בית סאה עושה
חמשת ריבוא כורין!
A field seeded with 1 סאה of seed
can produce the vast amount of 50,000 כור

The Gemara explains;

בישיבתה של צוען
בית סאה עושה שבעים כורין

אמר רבי מאיר

אני ראיתי בבקעת בית שאן
בית סאה עושה שבעים כורין

ואין לך מעולה בכל ארצות
יותר מארץ מצרים:

כגן ה' כארץ מצרים

ואין לך מעולה בכל ארץ מצרים יותר מצוען
דהוה מרבנו בה מלכים

4
ואין לך טרשים בכל א"י יותר מחברון
דהוה קברי בה שיכבי
ואפילו הכי חברון מבונה
על אחת משבעה בצוען

וחברון שבע שנים נבנתה
לפני צוען מצרים

{ אפשר אדם בונה בית לבנו קטן
קודם ליבנה לבנו גדול? }

The Pasuk must mean to say
שמבונה על אחת משבעה בצוען

5 Therefore, if in צוען one סאה can produce 70 כור, in חברון one סאה can produce 490 כור.
 And
 שלא בטרשים
 חמש מאה
 In the smoother terrain of Eretz Yisroel, 1 סאה can produce even 500 כור.
 Therefore,
 ובברכותיה
 חמשת ריבוא כורין
 When Hashem gives ברכה, a field's production is increased 100 times, and 1 סאה produces 50,000 כור.
 As the Pasuk states;
 ויזרע יצחק בארץ ההיא וימצא בשנה ההוא מאה שערים
 Yitzchok planted in Eretz Yisroel, and he reaped 100 times the normal crop.
 =====

5

Therefore

בברכותיה	שלא בטרשים	חברון	צוען
1 סאה can produce	1 סאה can produce	1 סאה can produce	1 סאה can produce
50,000 כור (100x500=50,000)	500 כור	490 כור (7x70=490)	70 כור

ויזרע יצחק בארץ ההיא וימצא בשנה ההוא מאה שערים

6 The Gemara cites a Braisa
 אמר רבי יוסי
 סאה ביהודה היתה עושה חמש סאין
 says that in the land of Yehudah, one סאה of wheat produces five סאין of flour.
 Each סאה produces
 סאה
 קמח
 One סאה of regular flour;

 סאה
 סלת
 One סאה of fine flour;

 סאה
 סובין
 One סאה of bran from the initial pounding;

 סאה
 מורסין
 One סאה of bran from the grinding;

 And
 סאה
 קיבוריא
 One סאה coarse flour
 =====

6

בריייתא:

אמר רבי יוסי
סאה ביהודה
היתה עושה חמש סאין
 One סאה of wheat
 produces five סאין of flour

5 סאה קיבוריא Coarse flour	4 סאה מורסין Bran from the grinding	3 סאה סובין Bran from the initial pounding	2 סאה סלת Fine flour	1 סאה קמח Regular flour
---	--	---	-----------------------------------	--------------------------------------

7 אמר רב חסדא
מאי דכתיב
ואתן לך ארץ חמדה נחלת צבי
The Pasuk compares Eretz Yisroel to a deer.
מה צבי זה
אין עורו מחזיק בשרו
Just as the hide of a deer cannot encompass its flesh again,
after it's been skinned;
אף ארץ ישראל
אינה מחזקת פירותיה
So too, Eretz Yisroel cannot contain its fruits, because of
their abundance.

Also,
מה צבי זה
קל מכל החיות
Just as a deer is the swiftest of all the animals;
אף ארץ ישראל קלה
מכל הארצות
לבשל את פירותיה
So too, Eretz Yisroel is the swiftest of all countries in
producing fruits.

8 However, Eretz Yisroel is NOT comparable to a deer
regarding its richness, in which
צבי זה
אין בשרו שמן
A deer's meat is NOT fat. However, the fruits of Eretz
Yisroel ARE rich, as the Pasuk states;
ארץ זבת חלב ודבש
Which means that the fruits of Eretz Yisroel are
שמונים מחלב
Richer than milk
ומתוקים מדבש
And sweeter than honey
=====

7 אמר רב חסדא

מאי דכתיב:
ואתן לך ארץ חמדה נחלת צבי

מה צבי זה
אין עורו מחזיק בשרו

אף ארץ ישראל
אינה מחזקת
פירותיה
Because of
their abundance

8

However, Eretz Yisroel
is NOT comparable to a deer
regarding its richness

The fruits
of Eretz Yisroel
ARE rich

~~צבי זה
אין בשרו
שמן~~

ארץ זבת חלב ודבש
שמונים מחלב
ומתוקים מדבש

9 The Gemara relates how the אמוראים would demonstrate their love for the land of Eretz Yisroel:

1.
רבי זירא
נקט במצרא וקעבר
רבי זירא used a board to cross a river during his journey to Eretz Yisroel, rather than wait for the next ferry.

2.
ר' אבא
מנשק כיפי דעכו
ר' אבא kissed the stones of עכו, a city in Eretz Yisroel.

3.
ר' חנינא
מתקן מתקליה
ר' חנינא would clear the roads of Eretz Yisroel, because, as Rashi explains שהיתה חביבה עליו ומחזיר שלא יצא שם רע על הדרכים He loved Eretz Yisroel, and he wanted to prevent people from complaining about its roads.

4.
ר' אמי ורבי אסי
קיימי משמשא לטולא ומטולא לשמשא
ר' אמי ורבי אסי would transfer from warm areas to cool areas, during the heat, from cool areas to warm areas, during the cold, because, as Rashi explains כדי שלא יוכלו להרתעם על ישיבת ישראל So that they should NOT complain about sitting in Eretz Yisroel

9 How the אמוראים would demonstrate their love for the land of Eretz Yisroel

רבי זירא
נקט במצרא וקעבר

Used a board to cross a river during his journey to Eretz Yisroel rather than wait for the next ferry

ר' אבא
מנשק כיפי דעכו

Kissed the stones of עכו, a city in Eretz Yisroel

ר' חנינא
מתקן מתקליה
Would clear the roads of Eretz Yisroel

שהיתה חביבה עליו ומחזיר שלא יצא שם רע על הדרכים

ר' אמי ורבי אסי
קיימי משמשא לטולא ומטולא לשמשא

כדי שלא יוכלו להרתעם על ישיבת ישראל

10

5.
 ר' חייא בר גמדה
 מיגנדר בעפרה
 ר' חייא בר גמדה would roll in the dust of Eretz Yisroel,
 because the Pasuk states
 כי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחוננו
 The Yidden desire its stones, and favor its earth.

The Mesechta concludes with
 אמר רב
 עתידין כל אילני סרק שבארץ ישראל
 שיטענו פירות
 The barren trees of Eretz Yisroel will also bear fruits
 לעתיד לבא, after Moshiach comes, because the Pasuk states
 כי עץ נשא פרוי
 תאנה וגפן נתנו חילם
 The word עץ is superfluous, since the Pasuk already
 mentions fruit trees. This teaches that
 אף אילני סרק ישאו פרי
 =====

הדרן עלך שני דיני גזירות
 וסליקא לה מסכת כתובות
 We have B"h completed the Thirteenth Perek and
 Masechta Kesubos, and will begin Masechta Nedarim in
 the next Shiur, B'ezras Hashem.

10

ר' חייא בר גמדה
מיגנדר בעפרה
 Would roll in the dust of Eretz Yisroel

כי רצו עבדיך את אבניה
 ואת עפרה יחוננו

אמר רב
עתידין כל אילני סרק
שבארץ ישראל
שיטענו פירות
 The barren trees
 will also bear fruits

כי עץ נשא פרוי תאנה וגפן נתנו חילם
 אף אילני סרק ישאו פרי

הדרן שני דיני גזירות
 וסליקא לה מסכת כתובות